

Br.04/3-905/23-197 /10

15. XII 2023.

ZAPISNIK

sa IV redovne sjednice Pregovaračke radne grupe za pripremu i vođenje pregovora o pristupanju Crne Gore Evropskoj uniji za oblast pravne tekovine Evropske unije koja se odnosi na pregovaračko poglavlje 30 – Vanjski odnosi

Četvrta redovna sjednica Pregovaračke radne grupe za pregovaračko poglavlje 30 – Vanjski odnosi (PRG) je održana 23. XI 2023. s početkom u 12 časova u Ministarstvu ekonomskog razvoja (MER)¹. Sjednicom je predsjedavala šefica Pregovaračke radne grupe (ŠPRG) **Aida Salagić Ceković**. Sjednica je održana sa sljedećim dnevnim redom:

- 1) Usvajanje Zapisnika sa treće redovne sjednice Pregovaračke radne grupe koja je održana 28. IX 2023; Zapisnika sa druge tematske sjednice Pregovaračke radne grupe koja je održana 23. X 2023. i treće tematske sjednice Pregovaračke radne grupe koja je održana 9. XI 2023;
- 2) Osvrt na sastanak Pododbora za trgovinu, industriju, carine i poreze (4. X 2023, Brisel);
- 3) Razmatranje Izvještaja Evropske komisije o Crnoj Gori za 2023;
- 4) Status realizacije PPCG-a 2023-2024;
- 5) Razno.

U skladu sa dogovorenim dnevnim redom, donijeti su sljedeći zaključci:

- **Saglasno novom formatu sastanka Pododbora za trgovinu, industriju, carine i poreze, u cilju nastavka razmjene informacija o pitanjima koja su bila predmet diskusije na Pododboru, PRG je pripremila prvi nacrt odgovora na dokument TRADE RELATED POINTS. Zadužuje se predstavnik MER-a da dostavi predlog odgovora na dalje konsultacije/potvrdu članovima PRG koji su učestvovali u njihovoj izradi. Nakon usaglašavanja, odgovori će biti distribuirani EK;**
- **PRG je detaljno analizirala Izvještaj EK o Crnoj Gori 2023, ukazujući na činjenicu da je u ovogodišnjoj procjeni napretka dominantan politički kontekst te da je EK kroz poglavlje 30, kao horizontalno poglavlje, uz snažnu povezanost s ostalim pregovaračkim poglavljima, a naročito onih koji se direktno ili indirektno tiču učešća Crne Gore u Zajedničkom regionalnom tržištu – ZRT/CRM (posebno značajno s aspekta trgovine), konstatovala slabiju ocjenu. Kad su u pitanju ostale preporuke i konstatacije EK u izvještaju, potrebno je pripremiti poseban radni dokument za potrebe PRG, a koji će služiti za praćenje ispunjenja preporuka. Zadužuje se sekretarka PRG da, u saglasnosti sa ŠPRG, pripremi nacrt**

¹ Nazivi institucija su navedeni u skladu s Uredbom o organizaciji i načinu rada državnih uprava donijete zaključkom broj 07-040/23-4876/2 od 31. X 2023. i odnose se na sve buduće zapisnike

operativnih zaključaka sa sjednice koji će biti polazna osnova radnog dokumenta i dostavi PRG na saglasnost:

- U dijelu realizacije Programa pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji 2023-2024 (PPCG-a), zadužuju se članovi PRG u čijoj su nadležnosti obaveze definisane PPCG-om, a koji to nijesu učinili do sad, da dostave pisano obrazloženje o statusu nerealizovanih obaveza, ali i obaveza koje su u toku, sekretarki PRG i ŠPRG najkasnije do 5. XII 2023.
- Zadužuje se sekretarka PRG da povratno informiše o dinamici rada na novom PPCG-u, s obzirom na obimnost posla i zaduženja u postupku ocjene relevantnosti celeksa u okviru poglavlja 30.

Dnevni red jednoglasno usvojen.

U okviru **prve tačke dnevnog reda**, PRG je usvojila Zapisnik sa treće redovne sjednice Pregovaračke radne grupe koja je održana 28. IX 2023. i Zapisnik sa druge tematske sjednice Pregovaračke radne grupe koja je održana 23. X 2023. i treće tematske sjednice Pregovaračke radne grupe koja je održana 9. XI 2023.

U okviru **druge tačke dnevnog reda**, A.Salagić Ceković je podsjetila na izmijenjeni koncept pripreme i održavanja Pododbora za trgovinu, industriju, carine i poreze, kao i da je EK po prvi put dostavila dodatni dokument Trade Related Points, koji ima širi obuhvat od operativnih zaključaka sa sastanka Pododbora, ali i dodatnih pitanja koja su dostavljena prije sastanka (EK dostavila 27. IX 2023), a na koji je PRG pripremila odgovore. S tim u vezi, predstavica MER-a je predstavila navedeni dokument i informisala da je PRG pripremila prvi nacrt odgovora na pitanja iz ovog dokumenta i pozvala članove PRG zadužene za pripremu odgovora da u još jednom krugu sagledaju odgovore, odnosno potvrde pripremljeni materijal, koji će nakon konačnog usaglašavanja biti upućen EK.

U okviru **treće tačke dnevnog reda**, u uvodnom dijelu, Amina Bajrović Kuč (Ministarstvo evropskih poslova) predstavila je osnovni presjek Izvještaja Evropske komisije o Crnoj Gori 2023. (Izvještaj) koji je izradilo Ministarstvo evropskih poslova i uputilo Vladi na razmatranje. Ukazala je da ovaj dokument predstavlja načelni osvrt na ocjene EK u dijelu opšte spremnosti za članstvo i postignuti godišnji napredak po pregovaračkim poglavljima, uz pregled ocjena iz prošlog izvještaja. Kad je u pitanju poglavlje 30, EK konstatovala je da je Crna Gora na dobrom nivou spremnosti (najviša ocjena), kao i da je ostvarila ograničeni napredak tokom prethodne godine (ocjena 3).

U kontekstu Izvještaja EK o Crnoj Gori za 2023, za poglavlje 30, ŠPRG je prezetovala tabelu uporedne analize godišnjeg napretka, ali i ukupne spremnosti za članstvo, od 2014. godine do danas.

Nadalje, PRG je detaljno analizirala Izvještaj i saglasila se da je u ovogodišnjoj procjeni napretka dominantan politički kontekst te da je to najvjerovatnije uticalo da EK, u poglavlju 30, kao horizontalnom poglavlju, koje je snažno povezano sa ostalim pregovaračkim poglavljima, a naročito onim koji se direktno ili indirektno tiču učešća Crne Gore u Zajedničkom regionalnom tržištu – ZRT/CRM (posebno značajno s aspekta trgovine), konstatuje slabiju ocjenu u odnosu na prethodnu godinu. Uzimajući u obzir proaktivnost PRG, redovne i konstruktivne sjednice i stalnu međusobnu komunikaciju, ŠPRG poručila je da data ocjena može biti samo podstrek da PRG nastavi s uspješnim radom i poruka da, iako je poglavlje privremeno zatvoreno, obaveze iz pristupnih pregovora dobijaju još veći značaj. ŠPRG je takođe informisala da je ocjena o godišnjem napretku izvedena na osnovu nezavršenih aktivnosti koje se odnose na stupanje na snagu i primjenu zakona kojima se potvrđuju sporazumi iz ZRT/CRM (po osnovu Berlinskog procesa) o slobodi kretanja baziranoj na ličnim kartama (Ministarstva unutrašnjih poslova), o priznavanju stručnih kvalifikacija za regulisane profesije (Ministarstvo rada i socijalnog staranja) i o priznavanju akademskih kvalifikacija (nekadašnje Ministarstvo prosvjete).

Milica Vuković (Ministarstvo vanjskih poslova) pojasnila je da zakoni nisu stupili na snagu zbog specifične pravne situacije: ukaze o zakonima nije potpisao predsjednik, a razlog za to je što je proteklo zakonski predviđeno vrijeme

za potpisivanje, ali i raspuštanje Skupštine Crne Gore. Dodala je da zaključkom Vlade od 9. novembra 2023. (broj: 08-010/23-5009/2), pomenuti zakoni nisu vraćeni iz skupštinske procedure, zbog čega je potrebno utvrditi na koji način će se ovo pitanje riješiti. Na osnovu prepoznatog značaja ovog pitanja kao horizontalno važnog za više oblasti i nadležnih resora, a koje je dio preporuka EK, dogovoreno jeda predstavnica MVP pripremi informaciju o statusu zakona i da se sa stanovišta inicijative Berlinski proces (koju koordinira MVP) definišu dalji koraci u cilju završetka ratifikacionih procedura.

ŠPRG je ukazala takođe da je u martu 2023, Skupština donijela Predlog zakona o potvrđivanju Sporazuma između Vlade Crne Gore i Vlade Republike Koreje o ekonomskoj saradnji. Istakla je da treba imati u vidu činjenicu da pomenuti zakon, kao i u slučaju propisa koji se odnose na Berlinski proces, nije vraćen iz skupštinske procedure, ali i da nije potpisan od strane predsjednika. Zadužuje se MER da informiše o statusu zakona i definišu dalji koraci, u cilju završetka ratifikacionih procedura.

Kad je riječ o drugoj ključnoj preporuci EK kojom se ukazuje da izmjene u oblasti međunarodne i humanitarne pomoći, odnosno pripremu Zakona o međunarodnoj razvojnoj saradnji i međunarodnoj humanitarnoj pomoći treba usvojiti, Jelena Ražnatović (Ministarstvo vanjskih poslova) je informisala da je predmetni zakon planiran PPCG-om za IV kvartal 2023, dok je primjena planirana za IV kvartal 2024. Na liniji navedenog, istaknuto je da bi obaveza trebalo da bude realizovana u roku, uz napomenu da obaveza nije dospjela za realizaciju u momentu objavljivanja Izvještaja.

U odnosu na preostale preporuke i konstatacije EK koje su takođe od velikog značaja, a koje su takođe detaljno analizirane na sjednici, a koje je prezentovala ŠPRG, članovi PRG su iznijeli pozicije resora koje predstavljaju. U cilju praćenja preporuka iz Izvještaja, Salagić Ceković je predložila da se, saglasno diskusiji sa sjednice pripreme operativni zaključci kojima će se detaljno ukazati na obavezu i nadležnost u predstojećem zadatku praćenja realizacije navedenih preporuka EK. U tom smjeru, zadužuje se sekretarka PRG da, u saglasnosti sa ŠPRG, pripremi predlog operativnih zaključaka sa sjednice, a koji će, nakon usaglašavanja, biti polazna osnova za pripremu posebnog radnog dokumenta za potrebe PRG. ŠPRG je dodala da, u kontekstu završnog mjerila za poglavlje 30, treba nastaviti rad na ovom poglavlju u skladu s Akcionim planom za poglavlje 30, kao i da, iako nije naglašeno u Izvještaju, treba nastaviti s jačanjem administrativnih kapaciteta. U tom smislu je navela da godišnji sastanci Pododbora podrazumijevaju izvještavanje i po ovom pitanju.

U okviru **četvrtе tačke dnevnog reda**, ŠPRG predstavila je inoviranu formu presjeka realizacije PPCG-a 2023-2024 za potrebe PRG, te je PRG imala priliku da diskutuje o statusu obaveza planiranih PPCG-om. Zadužuju se članovi PRG da zaključno sa 5. XII 2023. dostave aktuelni status nerealizovanih obaveza, ali i obaveza koje su u toku, sa obrazloženjem u kojoj su fazi pripreme predmetni propisi.

Pod tačkom **razno**, Bajrović Kuč se zahvalila na interesovanju i proaktivnosti PRG, posebno kad je u pitanju priprema PPCG za naredni period. Nadovezavši se na posljednju informaciju koja je pružena PRG (28. IX 2023), ukazala je da je MEP razmotrilo na koji način bi najefikasnije trebalo pristupiti izradi novog PPCG-a, s prethodno veoma zahtjevnim zadatkom koji se odnosi na ocjenu relevantnosti pravne tekovine EU, te da će se, usljed nepotpune funkcionalnosti portala MESPH, ocjeni celeksa pristupiti „ručno“ (kroz Excel). Dodala je da to u praksi znači da će se direktno sa portala EURLEX-a preuzimati pravna tekovina EU, te da će se rasporediti po pregovaračkim poglavljima, a da će se zatim pristupiti raspodjeli po nadležnosti i određivanju lica nosilaca (zaduženih za ocjenu relevantnosti). Bajrović Kuč je iznijela očekivanje da se početkom decembra upute pozivna pisma resomim ministarstvima i ostalim institucijama nadležnim za praćenje pregovora, te da će se na nivou pregovaračkih radnih grupa nastaviti dalja koordinacija. ŠPRG je ponovila zahtjevnost zadataka ocjene relevantnosti pravne tekovine u poglavlju 30, koje spada u poglavlja s najvećim brojem celeksa, te u tom smislu, još

jednom sugerisala da MEP, kao koordinator ovog procesa, ponudi realne rokove za ocjenu, prilagođene i poglavljima s manje celeksa i onima koji ih imaju više stotina, kao što je poglavlje 30.

Sjednica je zaključena u 13 časova i 15 minuta.

Sjednici su prisustvovali: **Aida Salagić Ceković** – Ministarstvo ekonomskog razvoja; **Amina Bajrović Kuč** – Ministarstvo evropskih poslova; **Azra Bećović** – Uprava prihoda i carina; **Anita Bilafer Mihaljević** – Ministarstvo rada i socijalnog staranja; **Milica Vuković** – Ministarstvo vanjskih poslova; **Ana Vulić** – Uprava prihoda i carina; **Jovana Krunić** – Ministarstvo ekonomskog razvoja; **Zorica Marković** – Ministarstvo unutrašnjih poslova; **Špiro Medigović** – Ministarstvo ekonomskog razvoja; **Jelena Ražnatović** – Ministarstvo vanjskih poslova; **Nikola Milosavljević** – Investiciono-razvojni fond Crne Gore A.D; **Tijana Mićović** – Institut za lijekove i medicinska sredstva; **Mira Radunović** – Centralna banka Crne Gore; **Nikoleta Milutinović** – Ministarstvo ekonomskog razvoja (gost); **Nina Ščekić** – Ministarstvo ekonomskog razvoja (gost), **Aferdita Dukaj** – Ministarstvo ekonomskog razvoja (gost), **Danka Kažić i Sanela Metjahić** (gošće) – Ministarstvo turizma, ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera (zamjena za Radovana Sekulića).

Sjednici nisu prisustvovali: **Jelena Velimirović** – Ministarstvo finansija (najavljeno odsustvo, dostavila informacije prije sjednice); **Kadrija Kurpejović** – Ministarstvo ekonomskog razvoja (najavljeno odsustvo); **Zorka Prljević** – Uprava za bezbjednost hrane, veterinu i fitosanitame poslove, **Tatjana Popović** – Uprava za statistiku (MONSTAT); **Aleksandra Popović** – Ministarstvo finansija (najavljeno odsustvo); **Nebojša Radonjić** – Ministarstvo ekonomskog razvoja; **Milena Milačić** – Ministarstvo saobraćaja i pomorstva (najavila odsustvo), **Kristina Lapčević** – Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede.

Zapisnik sačinila: Amina Bajrović Kuč

Zapisnik odobrila: Aida Salagić Ceković

